Gullbäckens förskola

Likabehandlingsplan och

Årlig plan mot kränkande behandling

Ansvaret för upprättande och utvärdering av planen åligger förskolechef.

Planen gäller för Gullbäckens förskola i Vaggeryds Kommun under läsåret 2016/2017.

Innehåll

1. Vad säger lagen?
2. Vad säger styrdokumenten?
   a. Förskolans läroplan
   b. FN:s barnkonvention
3. Definitioner
   a. Diskriminering
   b. Direkt diskriminering
   c. Indirekt diskriminering
   d. Trakasserier
   e. Kränkande behandling
   f. Mobbning
4. Vår vision
5. Upprättande och förankring
6. Fjolårets plan
7. Årets plan
8. Främjande arbete
9. Kartläggning och förebyggande arbete
10. Rutiner för akuta situationer

Bilagor

Anmälan om kränkande behandling/diskriminering

Personals utredning kring kränkande behandling/diskriminering

Förskolechefs utredning kring kränkande behandling/diskriminering

1. Vad säger lagen?

Den 1 april 2006 trädde lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever i kraft. Lagens syfte är att främja barn och elevers lika rättigheter, motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt motverka annan kränkande behandling. Denna lag ersätts av *diskrimineringslagen* (2008:567), som trädde i kraft 1 januari 2009. I kapitel 2, 5-8 §§ och i kapitel 3, 14-16 §§ finns motsvarande uppdrag för skola/förskola som tidigare funnits i lag (2006:67).

Dessutom finns förtydliganden i skollagen kapitel 6; åtgärder mot kränkande behandling. Lagen omfattar all utbildning och annan verksamhet som omfattas av skollagen (2011). Lagen gäller när personal kränker barn, såväl som när barn kränker annat barn. Om förskolan inte följer lagens bestämmelser eller vidtar tillräckliga åtgärder mot kränkningarna kan förskolan bli skadeståndsskyldig.

Varje enskild verksamhet ska bedriva ett målinriktat arbete för att främja lagens syfte. Det ska finnas en plan där det tydligt framgår hur verksamheten ska främja, förebygga och förhindra diskriminering och kränkningar, samt hur verksamheten ska utreda och åtgärda trakasserier och kränkningar.

2. Vad säger styrdokumenten?

Förskolans reviderade läroplan

1. Förskolans värdegrund och uppdrag

Grundläggande värden

Förskolan vilar på demokratins grund. Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. En viktig uppgift för förskolan är att förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö.

Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan ska hålla levande i arbetet med barnen.

Värdegrunden uttrycker det etiska förhållningssätt som ska prägla verksamheten. Omsorg om och hänsyn till andra människor, liksom rättvisa och jämställdhet samt egna och andras rättigheter ska lyftas fram och synliggöras i verksamheten. Barn tillägnar sig etiska värden och normer främst genom konkreta upplevelser. Vuxnas förhållningssätt påverkar barns förståelse och respekt för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle och därför är vuxna viktiga som förebilder.

Att hävda grundläggande värden kräver att värderingar tydliggörs i den dagliga verksamheten. Verksamheten ska bedrivas i demokratiska former och därigenom lägga grunden till ett växande ansvar och intresse hos barnen för att de på sikt aktivt ska delta i samhällslivet.

Förståelse och medmänsklighet

Förskolan ska ta till vara och utveckla barnens förmåga till ansvarskänsla och social handlingsberedskap, så att solidaritet och tolerans tidigt grundläggs.

Förskolan ska uppmuntra och stärka barnens medkänsla och inlevelse i andra människors situation. Verksamheten ska präglas av omsorg om individens välbefinnande och utveckling. Inget barn ska i förskolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning hos någon anhörig eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Verksamheten ska syfta till att barnens förmåga till empati och omtanke om andra utvecklas, liksom öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt. Barns behov av att på olika sätt få reflektera över och dela sina tankar om livsfrågor med andra ska stödjas.

Den växande rörligheten över nationsgränserna skapar en kulturell mångfald i förskolan, som ger barnen möjligheter att grundlägga respekt och aktning för varje människa oavsett bakgrund.

2.1 NORMER OCH VÄRDEN

Förskolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar och efterhand omfatta dem.

Mål

Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar

- *öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar,*
- *förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra,*
- *sin förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till olika etiska dilemman och livsfrågor i vardagen,*
- *förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning, och*
- *respekt för allt levande och omsorg om sin närmiljö.*

Skolverket (2010)

FN:s barnkonvention

Artikel 2: *Alla barn är lika mycket värda. Inga barn får bli diskriminerade, dvs bli sämre behandlad. Det har ingen betydelse vilken färg barnet och barnets föräldrar har på huden, om barnet är flicka eller pojke, vilket språk barnet talar, vilken gud barnet tror på, om barnet har ett funktionshinder eller om barnet är rikt eller fattigt. Mobbning i skolan kan till exempel vara diskriminering.*

3. Definitioner

Diskriminering

är ett övergripande begrepp för särbehandling av individer och grupper utifrån de sju diskrimineringsgrunderna i lagen: **kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, ålder och könsöverskridande identitet eller uttryck.**

Direkt diskriminering

är när någon behandlas sämre än andra

Indirekt diskriminering

är när verksamheten tillämpar bestämmelser eller har ett förfaringssätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar vissa barn och elever. Ett exempel på det är om alla barn serveras samma mat, vilket missgynnar de barn som behöver annan mat av religiösa skäl.

Trakasserier

är en behandling som kränker någons värdighet och som är kopplad till de sju diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling

är ett uppträdande som kränker en persons värdighet men som saknar koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier och kränkningar kan vara:

- **Fysiska** tex knuffar och slag…
- **Verbala** tex att bli hotad eller kallad idiot eller vid öknamn …
- **Psykosociala** tex utfrysning som att alla utom ett barn blir bjudna på kalas….
- **Texter och bilder** tex lappar, brev, teckningar…

Mobbning
är när någon eller några personer utsätts för upprepade kränkningar. Skillnaden mellan mobbning och konflikt är att vid mobbning är det alltid samma personer som är i underläge.

Det är ytterst den som är utsatt för handlingen som värderar om den är kränkande eller inte. Man behöver inte ha haft någon elak avsikt för att göra sig skyldig till diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling. Det är effekten som avgör.

4. Vår vision

Vi ska ha en förskola där alla behandlas likvärdigt oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder eller ålder. Därför gäller nolltolerans mot diskriminering och kränkande behandling.

Därför skall:

- alla vuxna och barn utifrån sin förmåga se och aktivt ta ansvar för att visionen blir verklig.
- all verksamhet planeras så att ingen diskriminering ska förekomma

5. Upprättande och förankring

Barnens delaktighet och förankring av planen

Barnen är delaktiga i överenskommelser av ett gemensamt förhållningssätt.
Ansvarig: förskollärare

Vårdnadshavarnas delaktighet och förankring av planen

Planen ska finnas tillgänglig och synlig på förskolan och vårdnadshavarna informeras på föräldramöte och/eller vid utvecklingssamtal.
Ansvarig: förskollärare

Planerna finns utlagd på förskolans hemsida.
Ansvarig: förskolechef

Personalens delaktighet och förankring av planen

Personalen är delaktig vid utvärdering av årets plan genom utvärdering i juni 2016. Ansvarig: förskolechef

Personalen på varje avdelning beskriver sitt främjande och förebyggande arbete i planen.
Ansvarig: All personal

Som en del i det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras det främjande, förebyggande och akuta arbetet i reflektionsverktyget. Ansvarig: All personal

6. Fjolårets plan

Planen upprättades under augusti av förskolechef. Personalen på varje avdelning fick till planen tillföra sitt främjande och förebyggande arbete under september-oktober. Pedagogerna har kontinuerligt under året reflekterat över sitt främjande arbete. Det främjande och förebyggande arbetet följdes upp i december och utvärderades i juni. Det som fungerat väl under året är att vi arbetat med värdegrundsfrågor där barnen har fått vara delaktiga. Det har märkts positivt utifrån hur barnen pratar med och om varandra. Vi har gett barnen positiv feedback på goda handlingar vilket vi ser stärker deras samspel. Vi har under året också sett hur miljö och material spelar roll för det sociala samspelet mellan barnen. Vi ser goda effekter då vi ger barnen tid och stöd vid konflikter barnen emellan. Vårt främjande och förebyggande arbete visar vikten av kontinuitet i arbetslaget och en god lärartäthet för att kunna ge barnen tid, se det goda som sker och kunna vara nära barnen i lek, utforskande och rutinsituationer.

7. Årets plan

Planen upprättas av förskolechef där specialpedagog får insyn.
Ansvar: förskolechef

Förskolepersonal reflekterar och dokumenterar hur de arbetar främjande. Senast oktober månads utgång ska de ha genomfört en kartläggning utifrån miljön med fokus på ev åtgärder för att diskriminering/kränkning inte ska uppstå.
Ansvar: förskollärare

Arbetet med likabehandling dokumenteras kontinuerligt under året i reflektionsverktyget som är en del av det systematiska kvalitetsarbetet.
Ansvar: förskollärare

Planen ska följas upp av arbetslagen i december 2016.
Ansvarig: förskollärare

Förskolechef redovisar till förvaltning och nämnd, förskolans arbete med Normer och värden samt Barns inflytande.

Ansvarig: förskolechef

Planen och likabehandlingsarbetet utvärderas i juni 2017.
Ansvarig: Förskollärare

8. Främjande arbete

Gemensamt ställningstagande för hela huset

Att skapa en miljö där barnen kan utveckla sin kompetens och ges tid och möjlighet att kunna växa med eget ansvar och med en tro till sin egen förmåga att lyckas.

Värdeord

Välkommen – alla ska känna sig välkomna till vår förskola. Vår miljö och vårt material ska vara så inbjudande att vi känner oss välkomna att börja leka och utforska tillsammans. Alla ska känna sig trygga, barn, personal och föräldrar. Det ska råda ett öppet och tillåtande klimat. Gemenskap, delaktighet ska råda.

Inflytande – vi ska skapa förutsättningar så barn och föräldrar kan ha inflytande. Viktigt att vi påvisar när de haft inflytande (göra dem medvetna). Barnen ska få vara med och påverka sin situation på förskolan, känna sig delaktiga. Barn, personal och föräldrar ska ha inflytande.

Nyfiken – vi vill att barnen ska vara nyfikna på varandra, på materialet och miljön = omvärlden! De ska få möjlighet att upptäcka, utforska och undersöka. Vi ska vara lyhörda för barnens intressen. Att barnen kan, vill och vågar.

Glädje – vi vill ha kul tillsammans! Barnen ska känna glädje i att upptäcka nya saker och utvecklas. Förskolan ska vara ett roligt ställe att komma till. Gemenskap är viktigt för oss, att alla känner en gemenskap. Alla barn ska känna sig uppskattade, omtyckta och välkomna.

Kön Alla barn oavsett kön ska ges samma möjligheter och förutsättningar. All personal ansvarar för att detta uppfylls, vi måste tänka på hur vi uttrycker oss, kroppsligt och språkligt. Vi är medvetna om hur vi presenterar vårt material – utan värdering.
Könsöverskridande identitet eller uttryck Ingen ska sättas i ”fack” så som ”pojkflicka”, ”feminin pojke” eller liknande. Ingen ska uppmärksammas p g a fina kläder eller andra attribut (halsband m.m.) En tydlighet och en medvetenhet krävs från personalens sida.
Funktionshinder Tillgänglighet! Allt material och alla miljöer ska vara tillgängliga oavsett funktionshinder. Det är upp till oss personal att se till att miljön är tillgänglig men det ligger också på en organisationsnivå med möbler och fasta ting i lokalerna, även hur gården ute är utformad. Vi för en ärlig och öppen dialog med barnen om vad funktionshinder innebär.
Etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning Alla ska ges samma förutsättningar oavsett etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning. Vi vågar föra en öppen och ärlig dialog med barnen. Vi är nyfikna på varandra, vi visar intresse för varandra. Vi behöver mer kunskap om varandra och våra olika religioner, kulturer osv.

Ålder

Alla ska ges samma förutsättningar oavsett ålder. Personal är medveten om hur de uttrycker sig, vi använder inte ålder som något negativt. Ingen ska bli dömd utifrån ålder! T ex ”du beter dig som ett småbarn…” .

Sexuell läggning

Alla ges samma förutsättningar oavsett sexuell läggning. Vi vågar föra en öppen och ärlig dialog med barnen.

Kränkning

Vi är uppmärksamma och lyhörda. Nolltolerans! Vi funderar kring våra olika miljöer och var det finns ökad risk att kränkningar sker och ser till att vi är närvarande pedagoger där men självklart överallt på förskolan. Om ett barn upplever sig bli kränkt vidtar vi åtgärder omedelbart!

9. Kartläggning och förebyggande arbete

Vid läsårets start gör arbetslagen observationer för att kartlägga om det finns miljöer ute eller inne som kan bidra till diskriminering/kränkning. Utifrån resultat upprättas eventuellt en handlingsplan som beskriver åtgärder, när de ska vara åtgärdade samt vem som har ansvar. Kartläggning och eventuell handlingsplan ska vara genomförd senast 31 oktober och ska förankras hos förskolechef.

Kontinuerligt under läsåret arbetar arbetslagen förebyggande genom att med hjälp av pedagogisk dokumentation uppmärksamma eventuella miljöer där diskriminering/kränkning kan förekomma och utifrån detta vidtar åtgärder. Den kontinuerliga kartläggningen dokumenteras genom reflektionsverktyget som ingår i det systematiska kvalitetsarbetet.

Vi har utgått från ritningar över förskolans miljöer där vi satt kryss som markering av att konflikt/osämja förekommit. Denna kartläggning har pågått under en vecka. Vi har även kartlagt positiva möten/fungerande lek. Detta material i kombination med övriga barnobservationer har vi sedan reflekterat över och sammanställt för att kunna göra en gemensam handlingsplan.
Sammanställningen visar bl a att fungerande lek ibland övergår i konflikt. Den visar också att tamburerna och toalettutrymmena är miljöer som blir ”stökiga” och kan upplevas som jobbiga för många barn. I rörelserummet mellan avd. 1 och avd. 2 uppstår ofta konflikter p g a liten yta kombinerat med ”fri rörelse-lek”.
Material som fått hög status (p g a att det finns få av en sak eller annat) är ofta en orsak till att det blir bråk. Med det materialet som vi har mycket av ser vi inte samma sak.
Oro i barngruppen uppstår vid sammanslagning av barngrupperna (avd. 1 och avd. 2). Detta sker innan kl. 9.00 och efter kl. 14.00 p g a bristande personaltäthet. Generellt gäller att många barn på liten yta ofta skapar oro och konflikter – gäller både ute och inne.

<u>Handlingsplan:</u>
Organisera oss så det inte blir för många barn i samma miljö.
Vi ska använda oss av ”slussning” t ex vid påklädning och toalettbesök.
Vi pedagoger ska hitta strategier för att se var vi behöver stötta leken/aktiviteterna bäst. (Beroende på hur många pedagoger vi är får vi göra en prioritering).
Pedagogerna ska vara lyhörda för barnens intresse och tillföra material utifrån detta.
Vi ska använda miljöerna på bästa sätt genom en medvetenhet om barnens behov och intressen.
I det ständigt pågående värdegrundsarbetet för vi en dialog med barnen om hur vi ska vara mot varandra. En del i detta är att lära barnen att hantera sina konflikter genom att prata med varandra, inte slåss eller säga dumma saker till varandra.
Vi ska samarbeta med föräldrarna i värdegrundsarbetet (genom föräldramöte och utvecklingssamtal) så de kan stötta/prata även hemma.

<u>Metoder för att kartlägga</u>

- Med de äldsta barnen kan vi samtala och intervjua.

- Använda en form av mall på olika miljöer där vi sätter kryss varje gång det har hänt en konflikt eller liknande.
- Observera barnen, läsa av kroppsspråk osv.

10. Rutiner för akuta situationer

När förskolans personal ser, hör eller får reda på att ett barn varit utsatt för diskriminering/kränkning ska de agera skyndsamt. Det är av vikt att personalen utgår från det enskilda barnets upplevelse av det inträffade. Även föräldrarnas synpunkter på det inträffade behöver beaktas. Personal för samtal med både den som upplever sig diskriminerad/kränkt samt med den eller dem som kan ha utfört handlingen. Först när alla fått yttra sig kan personalen så objektivt som möjligt bedöma situationen. Bedömer personalen att diskriminering/kränkning har förekommit måste personalen vidta åtgärder.

Utredning och åtgärdsskyldighet

Förskolan ska anmäla varje ärende vidare till huvudmannen. Förskolans insatser inom ramen för utredningen bör alltid dokumenteras. All personal som arbetar i och med och runt förskolan innefattas av dessa rutiner. *Obs! Vid diskriminering/kränkande behandling mellan vuxen och barn ansvarar förskolechef för utredning samt åtgärder.*

Då förskolepersonal ser, hör eller på annat sätt upptäcker diskriminering/kränkning ska den agera skyndsamt och utreda vad som skett.

1.Personal för samtal med berörda barn.

2.Information till vårdnadshavare.

3.Personal dokumenterar och skickar en anmälan till förskolechef (blankett) som vidarebefordrar till förvaltning.

4. Förvaltningschef vidarebefordrar anmälan till huvudman.

5. Personalen följer upp resultat av ev åtgärder.

VAGGERYDS KOMMUN

BARN- OCH UTBILDNINGS-FÖRVALTNINGEN

Anmälan om kränkande behandling

enligt Skollagen 6 kap 10§

och/eller

Anmälan av diskriminering

enligt Diskrimineringslagen

Anmälan om kränkande behandling/diskriminering till förskolechef av personal på förskola

Förskola och avdelning	Datum

☐ Diskriminering kopplat till kön	☐ Diskriminering kopplat till sexuell läggning
☐ Diskriminering kopplat till ålder	☐ Diskriminering kopplat till religion eller annan trosuppfattning
☐ Diskriminering kopplat till funktionshinder	☐ Diskriminering kopplat till könsöverskridande identitet
☐ Diskriminering kopplat till etnisk tillhörighet	☐ Kränkande behandling

_____ _____

Datum Underskrift/underskrifter

_____

Namnförtydligande

VAGGERYDS KOMMUN

BARN- OCH UTBILDNINGS-FÖRVALTNINGEN

Personals utredning kring kränkande behandling/diskriminering

Namn:	**Personnummer:**
Förskola:	**Avdelning:**

Ansvarig utredare:

Datum då anmälan kom in:

Beskrivning av kränkning/diskriminering:

Beskrivning av insatser som gjordes direkt:

Föräldrar informerade: ☐ **JA** ☐ **NEJ** **Datum:**

Beskriv åtgärder för att förhindra att det händer igen och ansvarig för åtgärden/åtgärderna:

Uppföljning:

Datum då ärendet/utredningen avslutats:

Underskrift:_____ **Namnförtydligande:**_____

VAGGERYDS KOMMUN

BARN- OCH UTBILDNINGS-FÖRVALTNINGEN

Förskolechefs utredning kring kränkande behandling/diskriminering

Namn:	**Personnummer:**
Förskola:	**Avdelning:**

Ansvarig utredare:

Datum då anmälan kom in:

Beskrivning av kränkning/diskriminering:

Beskrivning av insatser som gjordes direkt:

Föräldrar informerade: ☐ **JA** ☐ **NEJ** **Datum:**

Beskriv åtgärder för att förhindra att det händer igen och ansvarig för åtgärden/åtgärderna:

Uppföljning:

Datum då ärendet/utredningen avslutats:

Underskrift:_____ **Namnförtydligande:**_____